

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра східної та слов'янської філології

Курсова робота з арабської філології
на тему:

ФРАЗЕОЛОГІЯ, ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ В АРАБСЬКІЙ
ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

Студентки групи Ар 11-22
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Арабська мова і література та переклад
включно, друга східна мова,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.060 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша
– арабська
Гордієнко Дар'ї Сергіївни

Науковий керівник: доц., канд. психол.
наук **Бастун М.В.**

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АРАБСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ.....	6
1.1. Поняття фразеології як дисципліни	6
1.2. Стратегії перекладу фразеологізмів	7
1.3. Використання та проблематика фразеологізмів , в тому числі і в перекладі з арабської літературної мови на українську мову.....	10
1.4. Фразеологічні сполучення та їхні види в арабській мові.....	11
1.5. Відмінності та схожості фразеологізмів в українській та арабській мові.....	15
1.6. Використання фразеологічних одиниць в Корані.....	18
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1	20
РОЗДІЛ 2. МУДРІСТЬ АРАБСЬКОГО НАРОДУ: ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК В АРАБСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ	21
2.1. Поняття прислів'їв та приказок в арабській літературній мові.....	21
2.2. Функції прислів'їв та приказок в арабській літературній мові	22
2.2. Історія виникнення та використання прислів'їв та приказок.....	24
2.3. Відмінності та схожості прислів'їв та приказок в арабській літературній та українській мовах	26
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2	28
ВИСНОВОК	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
Анотація.....	33

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Мова – це невід’ємна частина духовного життя нації. Насамперед розвиток мови залежить саме від розвитку суспільства, адже вона супроводжує нас від самого народження і аж до кінця наших днів. З плином часу проводяться дослідження, відкриваються нові закони та правила вжитку. Наука приділяє неабияку увагу кожному аспекту мови. Однією з важливих частин мови є фразеологізми, адже саме вони надають мові яскравості звучання. Використання фразеологічних одиниць, допомагає автору написати розповідь ще більш барвистою та образною. Вибір одиниць формулювання залишається за автором і залежить від характеру твору, тому навіть у творах одного і того ж письменника, фразеологізми бувають різними.

Фразеологія - це розділ мовознавства, який вивчає усталені словосполучення, які мають неподільний зміст і не можуть бути розкладені на лексичні одиниці без втрати цього значення. Фразеологізми широко використовуються в усній і письмовій мові. Вони допомагають мовцям виражати свої думки і почуття більш точно. Фразеологічні вирази дедалі більше вживаються як у повсякденному житті, так і в ЗМІ, і арабомовна преса не стала виключенням у цьому випадку. Вона займає значне місце у світовому інформаційному просторі, теми публікацій стосуються не лише питань конкретної країни, а й міжнаціональних зв’язків. В результаті це призводить до взаємодії різних мов і таким чином спричиняє появу нових фразеологізмів.

Існує багато різних підходів до класифікації, ґрунтованих на лексичних, граматичних, семантичних та інших характеристиках фразеологізмів. Класифікація В.В. Виноградова є однією з найвідоміших, але вона не єдина. Дослідження в цій галузі тривають і надалі.

Серед відомих українських та зарубіжних науковців, які зробили значний внесок у вивчення фразеології, можна виокремити: М.М. Шансьького, який досліджував різні аспекти фразеології, зокрема фразеологічні синоніми та антоніми. Л.Г. Авксентьєва, він є автором підручника "Сучасна українська мова. Фразеологія". О.М. Мацько – він досліджував порівняльну фразеологію слов'янських мов. С.Г. Гаврін - автор праць з фразеології української діалектної мови. В.Л. Архангельський

- досліджував фразеологічні одиниці з точки зору стилістики. В.Д. Ужченко - автор словника фразеологізмів української мови. Б.О. Ларін - досліджував історію української фразеології. О.І. Молотов - автор праць з фразеології української літературної мови. Ф.І. Буслаєв - один з основоположників російського та українського мовознавства, який досліджував також фразеологію. О.О. Потебня - видатний український мовознавець, який досліджував фразеологію в контексті загальної теорії мови. О.О. Селіванова - досліджувала фразеологію української мови з точки зору стилістики, та інші.

На тому ж самому рівні маємо прислів'я та приказки. Це яскраві, образні, лаконічні вислови, які мають досить глибокий зміст і висловлюють певну думку, ідею, почуття. Так само як і фразеологізми, прислів'я та приказки часто використовуються в усній і письмовій мові.

Прислів'я та приказки є важливим елементом в арабській мові. Вони відображають її культуру, традиції, духовність.

Мета курсової роботи: дослідити важливість фразеології, прислів'їв та приказок в арабській літературній мові та порівняти їх з іншими мовами світу.

Цією метою пояснюються завдання дослідження:

1. Описати основні характеристики арабських фразеологізмів, прислів'їв та приказок.
2. Визначити роль фразеологізмів, прислів'їв та приказок в арабській літературній мові.
3. Проаналізувати типологію арабських фразеологізмів, прислів'їв та приказок.
4. Дослідити історію розвитку фразеологізмів, прислів'їв та приказок.
5. Порівняти арабські фразеологізми, прислів'я та приказки з фразеологізмами, прислів'ями та приказками інших мов.

Об'єкт дослідження: фразеологізми, прислів'я та приказки арабської літературної мови.

Предмет дослідження: походження та функціонування фразеологічних одиниць у сучасному арабомовному просторі.

Методологічну основу дослідження формують положення лінгвістичних досліджень, лексикології, стилістики, семантики, граматики, фонетики у контексті фразеології.

РОЗДІЛ 1 ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АРАБСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

1.1. Поняття фразеології як дисципліни

Фразеологізми - це не просто поєднання слів, а своєрідні мовні одиниці, які мають своє власне значення, відмінне від значення їх складових елементів. Фразеологія як дисципліна в класичній арабській мові виникла набагато пізніше, ніж у європейських мовах. Наука, що займається вивченням фразеологічної системи в її сучасному стані та історичному розвитку, називається фразеологією (Авксентьєв, 1983, с.4-5). Перші праці з арабської фразеології були написані в ХІХ столітті.

Об'єктом фразеології є сполучуваність лексем і семем, що в них закладені. Вивчаючи особливості фразеології певної мови, мовознавці зазвичай розглядають не загальну масу фразеологічних виразів цієї мови, а певну сферу або період їх використання, або ж фразеологічну мову окремих авторів чи говірок (Копиленко, 1978, с. 6–7).

Одна з ключових особливостей фразеології полягає в тому, щоб враховувати наступне:

Мовний матеріал не тільки узагальнюється, а й враховується мовна ситуація. Це служить каталізатором для формування фразеологічних поєднань. Мовознавець М.М. Копиленко зазначає, що фразеологія вирізняється серед інших лінгвістичних наук своєю «приземленістю» через її значну зосередженість на живій народній мові. (Копиленко, 1978, с.8).

Одним із перших арабських мовознавців, який звернув увагу на фразеологію, був Халід аль-Ахмад. У своїй праці "Му'джаму аль-лугат" (Словник слів) він наводить ряд фразеологізмів, пояснюючи їх значення. У ХХ столітті дослідженнями арабської фразеології займалися такі мовознавці, як Алі аль-Мансурі, Абдель-Азіз аль-Халіл, Мухаммед аль-Хаджі. У сучасній арабській фразеології виділяють такі основні напрямки дослідження:

1. Лексикологічний напрямок (вивчає типологію фразеологічних одиниць, їх структуру та семантику).

2. Синтаксичний напрямок (вивчає особливості синтаксичної структури фразеологічних одиниць).

3. Семантичний напрямок (вивчає семантику фразеологічних одиниць, їх значення та функції).

Однією з таких особливостей є те, що в класичній арабській мові багато фразеологізмів мають етимологічне значення, тобто їх значення пов'язане з історією виникнення цих фразеологізмів. Наприклад, фразеологізм "أصبع اليد" (палець руки) означає "ніж", оскільки в давнину ножі виготовлялися з кісток пальців рук.

Іншою особливістю фразеології в класичній арабській мові є те, що в ній багато фразеологізмів мають переносне значення. Наприклад, фразеологізм "كبد السماء" (печінка неба) означає "хмару", а фразеологізм "لسان الحال" (мова випадку) означає "причину".

Фразеологізми часто використовуються для створення образності та виразності мови. Ось приклади деяких фразеологізмів у класичній арабській мові:

قلب الأرض (серце землі) - центр

عين الماء (око води) - джерело

Ці фразеологізми активно використовуються в сучасній арабській мові.

1.2. Стратегії перекладу фразеологізмів

Перше завдання перекладача під час аналізу тексту - розпізнати, що певна група лексичних одиниць є фразеологізмом, а потім інтерпретувати її відповідним чином. Таке розпізнавання є дуже важливим, оскільки воно переорієнтує переклад на небуквальне значення фразеологізму. Після того, як багатослівна одиниця розпізнана як фразеологізм, перекладач може обрати одну з декількох стратегій, які залежать від близькості двох мов, взаємодії між ними, досвіду перекладача, адекватності словників і природи ідіоми, про яку йдеться.

Пошук еквівалентного фразеологізму в мові перекладу. Це найоптимальніший варіант перекладу, оскільки він дозволяє зберегти значення і стилістичний ефект фразеологізму. (Задко Т.П. с. 121) Наприклад, фразеологізм "бити байдики" можна перекласти на англійську мову як "to kick the bucket", що має дослівний переклад

"кидати відро". Однак цей переклад не передає переносного значення фразеологізму, яке означає "нічого не робити". В англійській мові для цього значення існує інший фразеологізм "to be doing nothing", який також не можна перекласти дослівно.

Ось кілька прикладів:

لا تجلس في البيت تضرب الرمل - Не сиди вдома і не бий пісок. (Не сиди і не бий байдики)

هذا الرجل يلعب الحمار طوال الوقت - Цей чоловік весь час грає осла. (Цей чоловік постійно б'є байдики)

Заміна фразеологізму вільним словосполученням. Ця стратегія може бути використана, якщо фразеологізм має непряме значення, яке неможливо передати еквівалентним фразеологізмом або перекладом окремих компонентів. Наприклад, фразеологізм "бити байдики" можна перекласти на англійську мову як "to be doing nothing", що має прямий переклад "нічого не робити". Фразеологізм "мовчати, як риба" в арабській мові має кілька варіантів перекладу. Найпоширеніший переклад - "يصمت كالسمك", що буквально означає "мовчати як риба". Цей переклад передає основне значення фразеологізму, яке означає "не говорити нічого".

Приклад в арабській мові:

أكلتُ حُمَصَ الشَّامِ (Я їв хумус з Шаму)

Переклад з вилученням фразеологізму: Я був дуже голодний і з'їв багато їжі. Фразеологізм "أكلتُ حُمَصَ الشَّامِ" дослівно означає "я їв хумус з Шаму". Однак цей фразеологізм не буде зрозумілий для читачів, які не знайомі з арабською культурою. Тому в цьому випадку фразеологізм можна просто вилучити з тексту, а його значення передати за допомогою інших мовних засобів. У цьому прикладі фразеологізм "أكلتُ حُمَصَ الشَّامِ" можна замінити на вільне словосполучення "كنتُ جائعًا جدًا وأكلتُ الكثير من الطعام", яке передає те ж значення, але є більш зрозумілим для читачів.

Важливо зазначити, що вилучення фразеологізму може призвести до втрати деякої інформації, яка міститься в ньому. Тому цю стратегію перекладу слід використовувати лише в крайньому випадку, коли інші стратегії перекладу неможливі.

При виборі стратегії перекладу фразеологізмів слід враховувати такі фактори:

1. Важливість фразеологізму для розуміння тексту. Якщо фразеологізм є важливим для розуміння тексту, його слід перекласти, навіть якщо це буде непросто.

2. Контекст, у якому вживається фразеологізм. Контекст може допомогти перекладачеві вибрати правильну стратегію перекладу. Наприклад, якщо фразеологізм вживається в переносному значенні, то його слід перекласти еквівалентним фразеологізмом або вільним словосполученням. Якщо фразеологізм вживається в прямому значенні, то його можна перекласти дослівно.

Переклад фразеологізмів - це складне завдання, яке вимагає від перекладача глибокого знання мов, культур і контексту.

1.3. Використання та проблематика фразеологізмів , в тому числі і в перекладі з арабської літературної мови на українську мову

Фразеологізми – це стійкі словосполучення, які мають цілісне значення, відмінне від значення їх складових елементів.

Щодо переваг використання фразеологізмів, можемо виділити такі як:

1. Збагачення мови: роблять її більш образною, виразною та емоційною. Фразеологізми, завдяки своїй образності та експресивності, дозволяють мовцям емоційно зачепити аудиторію, зробити свою мову більш переконливою та запам'ятовуваною.

2. Додають емоційності мовленню: дозволяють лаконічно висловити складні думки.

3. Створюють колорит мови: відображають культурні особливості та менталітет народу.

Важливо зазначити, що значення та сприйняття фразеологізмів залежить від соціокультурного контексту. Фразеологізм, який може здаватися нешкідливим у одній культурі, може мати зовсім інше значення та емоційний вплив в іншій.

Але також існують і недоліки використання фразеологізмів, серед можемо виділити такі:

1. Можуть бути незрозумілими для людей, які не володіють мовою на достатньому рівні.

2. Можуть мати неоднозначне значення, що може призвести до неправильного розуміння та навіть конфлікту.

3. Можуть бути недоречними в певних контекстах.

4. Неможливість дослівного перекладу. Фразеологізми часто не мають еквівалентів в інших мовах, що ускладнює їх переклад.

Важливо використовувати фразеологізми з обережністю, враховуючи їх можливі недоліки.

Фразеологізми, як мовні одиниці, не лише виконують номінативну функцію, але й впливають на читача, викликаючи у нього певні емоції. Проблема перекладу

фразеологізмів була і залишається значною темою багатьох досліджень. (Задко Т.П)
Проблематика перекладу фразеологізмів з арабської на українську мову:

1. Відмінність культур: арабська та українська культури мають багато відмінностей, що може ускладнити переклад фразеологізмів.
2. Релігійні особливості: арабська мова містить багато фразеологізмів, пов'язаних з ісламом, що може бути складним для перекладу на українську мову.
3. Недостатня кількість словників: не існує достатньої кількості словників фразеологізмів, що ускладнює переклад.

Давайте розглянемо ще деякі приклади фразеологізмів (idioms chapter by Nussein Maxos):

إنشاء الله) تتشق الأرض وتبلعني - дуже неприємній ситуації, яка вас розчаровує, ви можливо, захочете зникнути з існування! Але якщо перекладати дослівно - (Якщо Бог дасть), Земля розверзеться і поглине мене.

استنتى بفارغ الصبر (عم) - Чекати з нетерпінням або нервово когось або чогось.

ابعد من نجوم السما = نجوم السما أقرب - "Чим більше зірок, тим далі небо". Використовується для опису чогось, що є абсолютно неможливе.

1.4. Фразеологічні сполучення та їхні види в арабській мові

Фразеологічні сполучення – це стійкі вирази, які складаються з двох або більше слів, що мають цілісне значення, не виведене з значень слів, що входять до їх складу. Фразеологічні сполучення відіграють важливу роль в арабській мові, роблячи її більш виразною, емоційною та образною.

Незважаючи на те, що фразеологічні зрощення часто піддаються «народній етимологізації», їхнє реальне походження поки не може бути роз'яснене із точною достовірністю, адже з часом їхня семантика втратила ясність. Наприклад, фразеологізм: «собаку з'їсти», чомусь часто пояснюють за допомогою народної етимології. О. О. Потєбня пов'язував його з тяжкою землеробською працею, зазначаючи, що лише той, хто набув досвіду в цій діяльності, знає, що «коли втомишся – з голоду і собаку б з'їв». На погляд В. В. Виноградова, за методикою таке

пояснення близьке до народної етимології і не відображає всіх аспектів семантики даного фразеологізму в його сучасному значенні (Виноградов, 1977, с. 145).

Видатний радянський лінгвіст Віктор Виноградов запропонував класифікацію фразеологічних одиниць, яка є найпопулярнішою, за ступенем їх семантичної та граматичної злитості. Ця класифікація поділяє на три основні типи:

1. Фразеологічні зрощення:

Ці фразеологічні одиниці мають максимально цілісне значення, яке не впливає з суми значень слів, що входять до них.

Їх значення неможливо зрозуміти за допомогою логічного аналізу.

Ось деякі приклади фразеологічних зрощень:

لسان طويل - "довгий язик" - означає "пліткар, балакуча людина".

عين مفتوحة - "відкрите око" - означає "пильність, увага".

رأس حار - "гаряча голова" - означає "людина, яка легко втрачає самовладання, гнівається".

Отже, ознакою належності виразу до фразеологічних зрощень виступає його семантична цілісність. Як влучно зазначив академік В. В. Виноградов, фразеологічне зрощення – це «хімічна сполука розчинених і аморфних з точки зору сучасної мови лексичних частин» (Виноградов, 1977, с. 146–147).

Фразеологічні єднання:

Фразеологічні єднання можуть виникати внаслідок вживання фрази у певній граматичній формі або за наявності експресивних відтінків значення (Скрипник, 1973, с. 13-14). Ці фразеологічні одиниці мають більш чіткий зв'язок між значенням компонентів, що їх складають. Їх значення можна частково зрозуміти з суми значень слів, що входять до них.

Приклади фразеологічних єднань:

غسل يده من - "вмити руки від" - означає "не нести відповідальності, не бути причетним".

فتح باب - "відкрити двері" - означає "розпочати справу, дати початок чомусь".

كسر ظهر - "зламати спину" - означає "дуже втомитися, знесилитися".

Отже, основні відмінності між фразеологізмами єдності та фразеологізмами зрощення:

Фразеологізми єдності :

1. Значення можна частково зрозуміти з суми значень слів, що входять до них.
2. Можна замінити одне слово на інше, близьке за значенням.
3. Мають більш вільну граматичну структуру

В. В. Виноградов підкреслював, що “фразеологічне зрощення становить собою семантичну одиницю, однорідну зі словом, позбавлену внутрішньої форми” (Виноградов, 1972, с. 51);

Фразеологізми зрощення:

1. Значення не впливає з суми значень слів, що входять до них. Їх значення цілісне й образне.
2. Заміна слів неможлива, адже це зруйнує цілісне значення фрази.
3. Часто мають нетипову граматичну форму, наприклад, застиглий порядок слів.
4. Часто мають нетипову граматичну форму, наприклад, застиглий порядок слів.

Прикладами відмінності виступають дві синонімічні одиниці фразеологічні за значенням:

مَا سَقَطَتْ حَبَّةُ خَرْدَلٍ مِنْ يَدِهِ - якщо перекладати буквально – “з його руки не впало й гірчиного зернятка”;

جمدت يده буквальный переклад – “рука його затверділа”.

Значення першої і другої фразеологічних одиниць однаково позначають жадібну людину. Головна відмінність полягає в тому, що в першому випадку завдяки слову خردلة , що перекладається як “гірчичне зернятко”, з’являється вмотивованість значення. Виходячи з цього, можемо зробити висновок, що перший фразеологізм належить до виду фразеологічних зрощень. Щодо другого фразеологізму – то вмотивованість значення відсутня, тому ми відносимо другу фразеологічну одиницю до фразеологічних єдностей.

Одним із видів фразеологічних сполучень є аналітичні паралелі, які відповідають дієсловам. Іншими словами, до фразеологічних сполучень належать масдари (інфінітиви) дієслів, що поєднуються з іншими дієсловами, утворюючи словосполучення.

Наприклад:

"пропонувати" перекладається як قدم اقتراحا (буквально: "дати пропозицію")

"перекладати" перекладається як اقتراح (буквально: "кинути пропозицію")

Таким чином, масдар дієслова може поєднуватися з іншими дієсловами, щоб виразити різні значення.

"почати" – بدأ + فعل (буквально: "почати робити")

"закінчити" – أنهى + فعل (буквально: "закінчити робити")

"хотіти" – أراد + فعل (буквально: "захотіти робити")

Ці фразеологізми близькі до вільних словосполучень, але мають деякі особливості значення, вживання або граматичної будови. Також їх значення легко зрозуміти з значень слів, що їх складають.

Ось ще кілька прикладів фразеологічних сполучень в арабській мові:

فتح أبواب الجحيم (відкрити двері пекла) - означає спричинити великі проблеми.

كسر ظهر البعير (зламати спину верблюду) - означає зробити щось дуже складне або неможливе.

ضرب الحديد وهو ساخن (кувати залізо, поки воно гаряче) - означає діяти швидко, поки є можливість.

Фразеологічні сполучення мають ряд особливостей, які відрізняють їх від інших типів фразеологізмів.

1. Стійкість: Фразеологічні сполучення мають стійкий порядок слів, який не можна змінювати.

2. Відсутність ідіоматичності: На відміну від ідіом, фразеологічні сполучення не мають переносного значення. Їх значення можна зрозуміти з значень слів, що входять до їх складу.

3. Аналітичні паралелі: Деякі фразеологічні сполучення є аналітичними паралелями дієслів. Це означає, що вони складаються з масдару (неозначеної форми дієслова) і допоміжного дієслова.

Важливість фразеологічних сполучень:

Фразеологічні сполучення роблять нашу мову багатшою, виразнішою та емоційнішою. Їх використання допомагає чіткіше висловити думки, зробити мову більш образною та цікавою.

Щодо фразеологічних виразів, то їх прикладом виступає фразеологізм

السّمك الكبير يأكل السمك الصغير, що має переклад - “велика риба їсть маленьку рибу”, має значення, що у сильного завжди винен менший (Закиров, 2020, с. 14-15).

Фразеологізми арабської мови чітко демонструють відмінності між різними типами фразеологізмів і дають можливість проаналізувати особливості їх використання. Однак, арабська мова належить до іншої мовної сім'ї. Тому дослідження фразеологізмів арабської мови дозволило виокремити ряд особливостей:

Синтаксична усіченість без втрати значення: наприклад, фразеологізм "لا فائدة من" ("немає користі від") має ту ж саме значення, що й "لا فائدة تنتج من" ("немає користі, яка виникає з").

Використання універсального підсилення у вигляді слова جدا: це слово може використовуватися з різними типами фразеологізмів, щоб зробити їх значення більш інтенсивним. Наприклад, "جيد جدا" ("дуже добре") або "سيء جدا" ("дуже погано").

Таким чином, класифікація Виноградова може бути використана для порівняльного аналізу фразеологічних одиниць української та арабської мов. Виявлення спільних і відмінних рис допоможе краще зрозуміти природу фразеологізмів і їх роль у мові.

1.5. Відмінності та схожості фразеологізмів в українській та арабській мові

Фразеологічні одиниці як певні звороти мовлення зустрічаються практично в кожній мові. Вони надають мові виразності, мелодійності та краси. Арабська мова, на відміну від української мови, що належить до іноєвропейської мовної сім'ї, належить

до семіто-хамітської сім'ї. Тому нам було б цікаво подивитися на відповідність та невідповідність фразеологічних одиниць цих двох мов.

Загальновізнана думка, що арабська мова посідає одне з перших місць серед інших мов за своєю емоційністю та експресивною образністю. Цю тезу підтверджують вірші та проза великих арабських письменників і поетів. Серед них всесвітньовідомі митці, такі як: Таха Хусейн, Аббас аль-Аккад, Бадер Шакар Аль-Саяб, Назик Аль-Малайкта Абу Нувас.

На жаль, існує також багато фразеологічних одиниць арабської мови, які взагалі не мають відповідників в українській. В таких випадках використовується добір описового значення певної фразеологічної одиниці або ж пошук найбільш близького за значенням (Горчинська, 2021, с. 1-2).

Отже розглянемо відповідність та невідповідність фразеологічних одиниць української та арабської мови зі значенням моральних якостей людини:

Почнемо з фразеологічної одиниці зі значенням "боягузливий" (The ART OF SPEECH IDIOMS CHAPTER BY HUSSEIN MAXOS)

1. وقف شعر رأسه - волосся стає дибки, волосся його голови стає дибки. За своїм значенням це практично аналогічні фразеологічні одиниці, але в українському варіанті вказується як встає волосся (дибки), а в арабській вказується на те, що встає.

2. روحه راحت في رجليه - душа йде (пішла) в п'яти, "душа пішла в п'яти" як бачимо, ці дві фразеологічні одиниці адекватні, але в арабській мові існує варіант:

"серце пішло в п'яти".

Тепер розглянемо деякі фразеологічні одиниці зі значенням "хоробрий":

1. شجاع كالأسد – "хоробрий як лев". Ми бачимо тут існування адекватного аналога українського постійного порівняння "хоробрий як лев" в арабській мові. В арабській мові також існують фразеологічні одиниці, які не мають українських аналогів, але значення яких можна так чи інакше передати описово.

2. شجاع كالسيف القاطع – "хоробрий як гострий меч". Ця фразеологічна одиниця містить постійне порівняння хоробрості з гострим мечем, як здатності готовності проявити хоробрість. В українській мові немає аналога такої фразеологічної одиниці.

Розглянемо деякі приклади фразеологізмів в українській мові, яких немає в арабській мові:

Як Пилип з конопель, що означає не до речі, недоречно.

Як шило в мішку, який має значення неспокійний, верткий.

Язык за плечима забігає, означає дуже швидко говорити.

Ці фразеологізми не мають прямих еквівалентів в інших мовах з причин історичних та культурних особливостей української мови.

В арабській мові існує також велика група фразеологічних одиниць, аналогів яких немає в українській мові, але зміст яких можна передати описово. Найчастіше до арабських фразеологічних одиниць, які не мають смислових аналогів в українській мові:

Існують певні відмінності між українськими та арабськими фразеологічними одиницями. Буває іноді, що в арабській мові немає схожого варіанта, наприклад, "боятися як чорт ладану", не має аналога за формою в арабській мові, тому що компонентами цих фразеологічних одиниць є українські реалії.

В арабській мові зміст деяких фразеологічних одиниць передається через порівняння або співвідношення ознаки із серцем, у той час, як в українській мові в цьому випадку має місце співвіднесення з "душею", наприклад, "зі здоровий серцем", "з відкритою душею", "душа йде в п'яти" - серце йде в п'яти тощо.

Отже, як ми могли помітити, відмінності та схожості між фразеологічними одиницями в арабській та українській мові існують. Для вивчення мов дуже важливо їх розуміти, адже фразеологізми – це унікальне явище в скарбниці кожної мови, оскільки є джерелом інформації про духовне та матеріальне життя народу.

1.6. Використання фразеологічних одиниць в Корані

Коран, священна книга ісламу, багатий на фразеологічні одиниці, які роблять текст більш емоційним, образним і глибоким за змістом. Ці фрази, що сягають корінням в арабську культуру та історію, не лише передають сенс, але й викликає емоції та асоціації у читача.

Щодо функцій фразеологізмів в Корані:

1. Підсилення сенсу: Фразеологізми роблять текст більш виразним, підкреслюючи важливі думки та посилюючи емоційний вплив.

2. Образність: Використання образних фраз робить текст більш яскравим і візуальним, полегшуючи розуміння та запам'ятовування.

4. Культурний контекст: Фрази, що сягають корінням в арабську культуру, дають читачеві уявлення про традиції та цінності ісламського світу.

Переклад Корану, священної книги ісламу, не можна порівнювати з перекладом звичайного тексту. Це не просто передача слів з однієї мови на іншу, а й відповідальне завдання збереження глибокого релігійного та духовного сенсу.

Фразеологізми, які складають «живописну і національно-колоритну картину» дійсності, характерні для Корану. Розглянемо деякі приклади:

У Корані неодноразово використовується образ "закритих сердець", щоб описати стан людей, які не вірять в Аллаха або не щирі у своїй вірі. Цей образ використовується як метафора для опису духовного сліпоту та нездатності сприймати істину.

Так, грішники або самі стверджують, що їх серця «в покровах» وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا (41:5), що має значення: бути духовно сліпим.

В аяті (75:29) знаходимо значення слова – «труднощі», «біди», при цьому маються на увазі не лише біди взагалі, з одного боку, підступного світу, а з іншого – покарання в світі потойбічному:

وَالْتَفَتِ السَّاقِ السَّاقِ بِالسَّاقِ

Фразеологізм " أم الكتاب " (букв. "матір книги"), який використовується в Корані тричі (3:7) - هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ وَإِنْ تُحْكَمْتُمْ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخْرُ مُتَشَابِهَةٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّثُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ - (13:39)

(43:4) - i وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ حَكِيمٌ має важливе значення для розуміння теми "Книги долей". Ця "Книга" – це небесний прототип, в якому Аллах знає все про долю кожної людини.

Хоча " أم الكتاب " буквально означає "матір книги", в даному контексті воно має більш глибоке значення. Це словосполучення використовується метафорично для позначення:

Основи: " أم الكتاب " – це основа, на якій ґрунтується вся решта Корану.

Першопричини: " أم الكتاب " – це джерело, з якого беруть початок всі знання, що містяться в Корані.

Головної частини: " أم الكتاب " – це найважливіша частина Корану, яка містить ключові принципи та вчення ісламу.

Зв'язок з сурою "Аль-Фатіха" (سورة الفاتحة):

Саме завдяки значенню "головна частина" фразеологізм " أم الكتاب " часто використовується для опису сури "Аль-Фатіха". Ця сура вважається найважливішою в Корані, адже вона містить основні принципи віри та молитви.

Важливо зазначити, що на образність коранічних фразеологічних зворотів тим чи іншим чином впливають лексико-семантичні трансформації та їх граматичне оформлення. Таким чином, коранічні фразеологічні одиниці виконують свою стилістичну та ідейну функцію не тільки як образні переосмислені засоби, а і як вдало оформлені граматичні утворення, що роблять арабську мову багатшою та витонченішою. (Кондратюк 64 с.)

Важливість розуміння фразеологізмів у Корані дуже важлива. Для глибокого розуміння Корану важливо знати значення та контекст фразеологічних одиниць, що використовуються в тексті. Без цього розуміння деякі аспекти віровчення та етики ісламу можуть залишатися незрозумілими.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1

У першому розділі досліджувалися різні характеристики фразеологізмів. Їх порівняння зі словами та словосполученнями дозволило визначити їхні структурні особливості, зміст та форму. У даному розділі ми розглянули стратегії перекладу фразеологізмів та з'ясували, які саме фактори потрібно враховувати під час перекладу фразеологізмів. Ми можемо зробити висновок, що оскільки фразеологічні одиниці виступають об'єктом дослідження науки фразеології, то їх можна виокремити в розряд мовних одиниць, що об'єднані спільною функцією. Спираючись на класифікацію В.В. Виноградова (фразеологічні зрощення, єдності та сполучення), мовознавці виокремлювали нові та іноді й цілі класифікації. Проте оскільки фразеологізми розглядаються як одиниці, здатні до лексичних та граматичних модифікацій, то це підкреслює актуальність питання вивчення видів фразеологічних одиниць та дослідження можливостей появи їх нових класифікацій.

РОЗДІЛ 2. МУДРІСТЬ АРАБСЬКОГО НАРОДУ: ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК В АРАБСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

2.1. Поняття прислів'їв та приказок в арабській літературній мові

Прислів'я та приказки (أمثال وأقوال) – це короткі, стійкі вислови, що вміщують у собі узагальнений життєвий досвід та мудрість арабського народу. Вони відіграють важливу роль в арабській культурі та мові, будучи джерелом знань про етику, мораль, соціальні норми та цінності.

Ознаки прислів'їв та приказок:

1. Стислість: виражають думку лаконічно, використовуючи мінімум слів.
2. Образність: часто містять метафори, порівняння, епітети, інші стилістичні фігури.
3. Стійкість: використовуються протягом століть, передаючись з покоління в покоління.

Класифікація прислів'їв та приказок:

1. За тематикою: про працю, сім'ю, дружбу, виховання, владу, здоров'я тощо.
2. За структурою: прості, складні, з паралелізмом, з антитезою тощо.
3. За походженням: власне арабські, запозичені з інших мов.

Розглянемо приклади арабських прислів'їв та приказок:

Про мудрість та знання:

العلم نور، والجهل ظلمة - Знання - це світло, а незнання - темрява.

لا تقل ما لا تفعل - Не кажи того, чого не можеш зробити.

العلم بلا عمل كالشجر بلا ثمر - Знання без діл - це дерево без плодів.

Про дружбу та спілкування:

الصديق أخ ثان - Друг - це другий брат.

كلمة طيبة تُغني عن حديد - Ласкаве слово коштує більше за залізо.

لا تُعادي من لا تُطيقُ معاداته - Не ворогуй з тим, з ким не можеш ворогувати.

Про життя та працю

من جد وجد - Хто шукає, той знайде.

الزمان أتمن ما وهب للإنسان - Час - це найцінніший дар, даний людині.

لا تَتَكَاسَلَنَّ فَإِنَّ التَّكَاسُلَ يُفْسِدُ الْأُمُورَ - Не лінуйся, адже лінь псує справи.

Про сім'ю та виховання:

أَلْوَلَدُ الصَّالِحِ زِينَةُ الْوَالِدَيْنِ - Послушна дитина - це прикраса батьків.

Порівнюючи терміни «прислів'я» та «приказка», можемо визначити, що вони є схожими за своєю структурою та формою, обидва жанри характеризуються лаконічністю, стійкою структурою та часто римованим оформленням.

Щодо емоційності: як прислів'я, так і приказки передають емоційно-образну характеристику певної ситуації чи явища.

М. Т. Демський (2002) підкреслює, що приказки є "частиною судження, що має форму незамкненого кліше", чим і відрізняється від прислів'я.

Також прислів'я може мати як буквальне, так і переносне значення (В. С. Заїка, 2020), приказка ж має лише прямий зміст.

Мухаммад ібн Абі Шанаб зібрав і опублікував три томи ажирських та магрибських прислів'їв та приказок, які налічують упорядковані в алфавітному порядку 3127 паремійні одиниці. Цінність цієї праці полягає в тому, що вона налічує велику кількість прикладів сучасних арабських прислів'їв, так паремійних одиниць з класичної арабської літератури. (Ш. Гойтейн, 1966, с. 361-379).

Щодо функціональності, то прислів'я виконує дидактичну функцію, даючи повчання, приказка просто називає референтів (В. С. Заїка, 2020).

Як можемо бачити, прислів'я - це більш повний та складний вираз, що має повчальний характер, приказка - це лише частина судження, що просто констатує факт.

2.2. Функції прислів'їв та приказок в арабській літературній мові

Прислів'я та приказки, як важливі компоненти арабської літературної мови, відіграють багатофункціональну роль, що значно впливає на мову та культуру. На даний час все ще ведуться суперечки серед лінгвістів, щодо визначення поняття «прислів'я». Так, Арчер Тейлор у своїй книзі про прислів'я «The Proverb» написав, що неможливо надати прислів'ю загальноприйнятого визначення. Також лінгвіст зазначає, що людина пізнає прислів'я за невловимими ознаками, які неможливо

зібрати в короткому визначенні, «потрібно визнати, що прислів'я – це висловлення, яке побутує серед народу, з цим принаймні ніхто не сперечається» (Taylor, 1931, с. 3). Безсумнівно можна сказати, що статус прислів'їв, їх класифікаційну та термінологічну інтерпретацію постійно обговорювали і будуть обговорювати.

Ось деякі з основних функцій, які виконують прислів'я та приказки:

Дидактична функція:

1. Навчання та виховання: Прислів'я та приказки використовуються для передачі життєвого досвіду, моральних цінностей, етичних норм та правил поведінки. Вони слугують джерелом мудрості та знань, навчаючи людей, як правильно жити, спілкуватися та взаємодіяти з оточуючими.

2. Повчання та настанови: Завдяки своїй лаконічній та повчальній формі, прислів'я та приказки дають чіткі та зрозумілі настанови щодо того, як діяти в різних ситуаціях. Вони допомагають людям приймати мудрі рішення, уникати помилок та досягати успіху в житті.

Комунікативна функція:

1. Збагачення мови: Прислів'я та приказки роблять мову більш образною, виразною та емоційною. Вони додають мові барвистість, глибину та красу, роблячи спілкування більш цікавим та ефективним.

2. Підсилення аргументів: Використання прислів'їв та приказок в мові може допомогти підсилити аргумент, зробити його більш переконливим та надати йому вагомості.

Естетична функція:

1. Художня краса: Прислів'я та приказки часто мають вишукану форму, використовуючи метафори, рими, алітерації та інші стилістичні прийоми. Це робить їх не лише повчальними, але й естетично приємними.

2. Збагачення літератури: Прислів'я та приказки широко використовуються в арабській літературі, додаючи їй глибину, образність та автентичність.

Прислів'я та приказки - це не просто короткі вислови, а й цінні скарби арабської мови та культури. Їх багатофункціональність робить їх важливим елементом арабського суспільства, що впливає на всі аспекти життя людей.

2.2. Історія виникнення та використання прислів'їв та приказок

Перші збірники арабського фольклору з'явилися ще у період середньовіччя, понад тисячу років тому. Започаткував цю справу філолог та літературознавець Хамза аль-Ісфгані, який зібрав 1800 відомих на той час прислів'їв та приказок.

Справу Хамзи продовжили аль-Хасан аль-Аскарі та найвидатніший фахівець у цій галузі - аль-Майдані. Його праці, зокрема, збірка арабських прислів'їв та приказок, широко відомі й досі.

Протягом століть покоління арабських філологів та літературознавців досліджують усну народну творчість, зафіксовану в писемних пам'ятках.

Прикладами творів з прислів'ями та приказками є:

Казки "1001-ої ночі", наприклад:

"من لا يغامر لا يكسب." - "Хто не ризикує, той не виграє". (Казка про Аладдіна та чарівну лампу).

"الأصدقاء يُعرفون في الشدة." - "Друзі пізнаються в біді". (Казка про Алі-Бабу та сорок розбійників).

"Повість про Антара":

"الشرف أعلى من الحياة." - "Честь дорожча за життя". (Антар відкидає багатство).

"لا تحكم على الكتاب من غلافه." - "Не судіть книгу за обкладинкою". (Антар закохується в принцесу).

"Повість про Лейлу та Мейджнуна":

"الحب الحقيقي لا يعرف العقبات." - "Справжнє кохання не знає перешкод". (Лайла і Маджнун кохають одне одного).

"الحب شعلة أبدية." - "Любов - це вічне полум'я". (Історія Лейли та Меджнуна живе вічно).

"Повість про Камара аз-Замана":

"الجمال ليس أبدياً." - "Краса не вічна". (Камар Альзаман втрачає свою красу).

"الأمل يموت أخيرًا." (قمر الزمان لا تفقد الأمل أبدًا) - "Надія вмирає останньою". (Місяць часу "Ніколи не втрачай надії")

Сучасні письменники Арабського Сходу активно використовують прислів'я та приказки у своїх творах серед них такі як: Марун Аббуд, Таха Хусейн, Абд ар-Рахман аль-Хамісі та інші. Також, як відомо, досить велику дослідницьку роботу з питань арабського фольклору здійснив відомий український сходознавець, академік А. Ю. Кримський.

До найперших збірок арабського паремійного матеріалу можна віднести "Книгу пісень" арабського філолога VIII – поч. IX ст. Аль-Асмаї. Також, відомий Мухаммад ібн Абі Шанаб зібрав і опублікував три томи алжирських та магрибських прислів'їв та приказок. Цінність цієї праці величезна, адже вона налічує велику кількість прикладів сучасних арабських прислів'їв, так паремійних одиниць з класичної арабської літератури.

Дослідженням арабських прислів'їв та приказок займалися такі відомі вчені, як Аль-Асмаї, Юнус ібн Хабіб ад-Дабі, Ібн ан-Надім, Абу Убейд, Салябі, Абу Убейд аль-Касім ібн Салям, Махмуд Аль-Замахшарі, аль-Ісфahanі та інші.

Сьогодні цю тему досліджують також Мухаммад ібн Абі Шанаб, Ріад Азіз Кассіс, Абд ар-Рахім та інші.

Особливості арабських прислів'їв та приказок:

1. Тематика:

- Широкий спектр тем: Арабські прислів'я та приказки охоплюють широкий спектр тем, від повсякденного життя та особистих стосунків до релігії, філософії та політики.

- Практичні поради: багато прислів'їв дають практичні поради щодо поведінки в різних життєвих ситуаціях.

2. Форма:

- Короткі та влучні: Арабські прислів'я та приказки зазвичай короткі та влучні, легко запам'ятовуються та використовуються в розмові.

- Рима та ритм: Багато прислів'їв мають риму та ритм, що робить їх більш приємними для сприйняття та запам'ятовування.

- **Образність:** Використання метафор, порівнянь та інших образних засобів додає їм глибини та емоційної сили.

3. Використання:

- У повсякденній мові: Арабські прислів'я та приказки широко використовуються в повсякденній мові, як у розмові, так і в письмовій формі.

- У літературі та мистецтві: Їх часто можна зустріти в арабській літературі, музиці та інших видах мистецтва.

1. Культурне значення:

- **Віддзеркалення культури:** Арабські прислів'я та приказки віддзеркалюють цінності, вірування та традиції арабської культури.

- **Збереження спадщини:** Вони є важливою частиною нематеріальної культурної спадщини арабського світу.

2.3. Відмінності та схожості прислів'їв та приказок в арабській літературній та українській мовах

Як в арабській мові, так і в українській мові прислів'я та приказки відіграють невід'ємну роль в житті кожного народу. Існують певні відмінності, а також і схожості прислів'їв та приказок в цих двох мовах.

Почнемо з схожостей:

Як в арабській, так і в українській мовах, прислів'я та приказки зазвичай є короткими, влучними висловами, що містять у собі життєву мудрість, моральні цінності та етичні норми. Охоплюють широкий спектр тем, від повсякденного життя та особистих стосунків до релігії, філософії та політики. І звісно важливо зазначити, щодо віддзеркалення культурних цінностей, адже вони відображають вірування та традиції відповідних культур.

Наприклад:

الصداقة كنز لا يفنى - "Дружба - це скарб, який не зникає." В українській мові маємо таке прислів'я - "Вірний друг краще за нових двох."

"العلم نور والجهل ظلمة" - "Знання - світло, а невігластво - темрява." В українській мові - " Навчання - світло, а невчення - тьма".

"من أساء ساء له" - "Хто творить зло, тому воно й повертається." Щодо української мови, маємо - "Що посієш, те й пожнеш."

Перейдемо до відмінностей:

Деякі теми прислів'їв та приказок можуть відрізнятися через специфіку релігії, способу життя, історичного досвіду та інших факторів. Наприклад, в арабських прислів'ях частіше зустрічаються теми, пов'язані з ісламом, кочовим способом життя, пустелею, а в українських - з землеробством, сімейними цінностями, народними віруваннями.

Приклад прислів'їв та приказок, еквівалентів яких немає в українській мові:

"الجيران أقرب من الأصدقاء" - "Сусіди ближче, ніж друзі."

"الخطيب العذب لسأته حلو" - "Красномовний проповідник має солодкий язик."

"الصمت أبلغ من الكلام" - "Мовчання красномовніше за слова."

Приклади українських прислів'їв та приказок, які є лише в українській мові:

1. "Нема того моря, що б рідню заступило."

Вислів говорить про те, що ніякі друзі, знайомі чи інші люди не зможуть замінити рідних, адже саме з ними нас пов'язують найміцніші та найглибші зв'язки.

2. "Своя сорочка ближче до тіла."

Це прислів'я відображає прагнення людей до самозбереження та захисту власних інтересів.

Отже, як ми бачимо, є досить багато, як схожостей, так і відмінностей між прислів'ями та приказками у арабській літературній та українській мовах. Найголовніше вдало їх використовувати, адже вони допомагають краще зрозуміти та передати іншим культуру та традиції певного народу. Вивчення прислів'їв та приказок - це захоплююча та корисна подорож, яка може відкрити для нас нові грані світу та збагатити наше життя.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

Отже, можемо зробити висновок, що прислів'я та приказки відіграють важливу роль, як для арабського народу, так і для людей, які вивчають та цікавляться цією мовою, адже вони є джерелом знань про етику, мораль, соціальні норми та цінності. У цьому розділі розглянули давню історію виникнення прислів'їв та приказок в арабській літературній мові, яка з'явилась ще у період середньовіччя, понад тисячу років тому. Також виділили, що прислів'я та приказки, як важливі компоненти арабської літературної мови, відіграють багатофункціональну роль, що значно впливає на мову та культуру. Як в арабській літературній мові, так і в українській мові прислів'я та приказки відіграють невід'ємну роль в житті кожного народу. Існують певні відмінності, а також і схожості прислів'їв та приказок в цих двох мовах. Крім того, і в арабській, і в українській мовах прислів'я та приказки - це, як правило, короткі, лаконічні висловлювання, що містять світську мудрість, моральні цінності та етичні норми. Вони охоплюють широке коло тем, від повсякденного життя і людських стосунків, до релігії, філософії та політики. І, звичайно, слід зазначити, що вони відображають вірування і традиції кожної культури, а отже, відображають і культурні цінності.

ВИСНОВОК

Фразеологізми - це не просто сполучення слів, а й особливі мовні одиниці, компоненти яких, мають власне значення і властивості. Вивчення типів фразеологічних одиниць та порівняння з українськими відповідниками дозволило проаналізувати їхні особливості. Можна було простежити, які варіації створюються в межах даної фразеологічної одиниці, зберігаючи при цьому основні властивості фразеологічної одиниці.

Ця робота також присвячена темі, що має велике значення для тих, хто цікавиться перекладом з арабської мови, а саме, переклад фразеологізмів. Це є складним завданням, яке вимагає глибоких знань мови та культури контексту. Арабська мова характеризується великою кількістю ідіом, які роблять висловлювання більш креативними, виразними та емоційними.

Також проаналізовано переваги та недоліки використання фразеологічних одиниць, у тому числі в перекладах з літературної арабської мови на українську. Досліджено фразеологічні сполучення, з цього маємо класифікацію В.В.Виноградова, яка може бути використана для порівняльного аналізу походження слів в українській та арабській мовах. Виявивши спільні та відмінні риси, можна краще зрозуміти природу фразеологізмів та їхню роль у мові. Фразеологізми зустрічаються в більшості мов і надають мові виразності, мелодійності та краси.

Арабська мова належить до самітсько-хамітської мовної сім'ї, на відміну від української, яка належить до європейської мовної сім'ї. Тому ми дослідили відповідності та протиріччя у фразеологічних підходах цих двох мов. Іншими словами, як ми бачимо, між фразеологічними одиницями арабської та української мов існують відмінності та подібності. Це пояснюється тим, що фразеологія є унікальним явищем у скарбниці всіх мов і є джерелом інформації про духовне і матеріальне життя народу.

Священна книга ісламу, Коран, також містить безліч виразів, які роблять текст більш емоційним, більш творчим і глибшим за змістом. Ці вирази, вкорінені в

арабській культурі та історії, не лише передають зміст, але й викликають у читача емоції та асоціації з арабським світом.

Між іншим, це дослідження показує, що, як і фразеологізми, так і прислів'я та приказки є важливим компонентом арабської літературної мови, адже вони відіграють важливу роль, яка має значний вплив на мову та культуру. Ми розглянули історію виникнення прислів'їв та приказок в арабському світі.

Також досліджено відмінності та схожості прислів'їв та приказок в арабській літературній та українській мовах. З'ясували, що існує велика кількість, як схожостей, так і відмінностей між прислів'ями та приказками у арабській літературній та українській мовах. Найголовніше вдало їх використовувати, адже вони допомагають краще зрозуміти та передати іншим, культуру та традиції певного народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Авксентьев, Л.Г. (1983). *Сучасна українська мова*. Харків: Вища школа.

Баранник, Д.Х. (1968). *Фразеологія в усному монологічному мовленні. Питання мовної культури*. Київ: Наукова думка

Бекиров, Р.А. (2016). *Глагольные фразеологические сращения современного арабского языка. Серия «Филологические науки»*.

Виноградов, В. В. (1972). *Русский язык (Грамматическое учение о слове)*. Москва: Высшая школа.

Виноградов В.В.(1977) *Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины. Лексикология и лексикография* Москва.

Горчинська, Л.В., ЕльТахраві Абдель Рахман Рашад. (2021) *Фразеологізми української та арабської мов. Спільне та відмінне*. Вінницький національний технічний університет

Демський, М. Т. (2002). *УКРАЇНСЬКА МОВА: Енциклопедія*.

John. (n.d.). *Арабські прислів'я та приказки. Частина перша*.
https://opovidannia.blogspot.com/2012/11/blog-post_30.html

Доктор Имад Карим Шабба *Сравнительный анализ русских и арабских фразеологических единиц (оборотов)* التحليل المقارن لألصطاحات الروسية والعربية

Dr. Abdul-Fattah Abu-Ssaydeh *Translation of English Idioms Into Arabic*. English Department. University of Sharjah

Задко Т.П.(2018) *Переклад арабських фразеологізмів з національно-культурним компонентом*. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис».

Задко Т.П. (2016) *Збереження стилістичних функцій арабських фразеологізмів під час їх перекладу українською мовою*. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство Том 1

Заїка, В. С. (2020). *Паремії як об'єкт лінгвістичного дослідження*.

Закиров, Р.Р. (2020). *Способы передачи фразеологии Корана в переводах на русский язык*. Казань: ИД “МедДок”.

Капшук А.В., Аби Джабер Дж. *Арабско-русский словарь идиоматических выражений. Справочник переводчика*. Москва: Издательский Дом ЯСК.

Кондратюк Т. В. *Лінгвістичний аналіз та специфіка перекладу фразеології Корану*. Київський Національний Лінгвістичний Університет

Копыленко, М. М., Попова, З. Д. (1978). *Очерки по общей фразеологии*. Воронеж: Издательство Воронежского университета

Кочерган М.П. (1999) *Вступ до мовознавства*

Кухарёва, Я.В. (2008). *Словарь арабских пословиц и поговорок (с лексикофразеологическими комментариями)*. Москва: АСТ Москва

Лановик, М. Б., Лановик, З. Б. (2005). *Українська усна народна творчість*.

Лебединська Т., Лебединський І. *Арабські прислів'я та приказки*. Видавництво «Дніпро».

Скрипник, Л.Г. (1973). *Фразеологія української мови*. Київ: Наукова думка.

Hussein Maxos (1995-2016) *The Arabic Idioms*. Damascus.

Якубович М.М.(2013) *Преславний Коран. Переклад смислів українською мовою*. Видавництво «Основи».Київ.

АНОТАЦІЯ

إن الوحدات اللغوية ليست مجرد تركيبات من الكلمات، بل هي وحدات لغوية خاصة لها مكوناتها ومعانيها وخصائصها الخاصة. وقد أتاحت لنا دراسة أنواع الوحدات الصياغية ومقارنتها مع ما يقابلها في اللغة الأوكرانية تحليل خصائصها. وكان من الممكن تتبع الاختلافات التي يتم إنشاؤها داخل وحدة لغوية معينة، مع الحفاظ على الخصائص الأساسية للوحدة اللغوية.

تتناول هذه الورقة البحثية أيضاً موضوعاً ذا أهمية كبيرة بالنسبة للمهتمين بالترجمة من اللغة العربية، ألا وهو ترجمة الوحدات اللغوية. وهذه مهمة صعبة تتطلب معرفة متعمقة باللغة وثقافة السياق، حيث تتميز اللغة العربية بعدد كبير من التعابير الاصطلاحية التي تجعل التعابير أكثر إبداعاً وتعبيراً وانفعالاً.

وتحلل المقالة أيضاً مزايا وعيوب استخدام الوحدات العبارية، بما في ذلك في الترجمة من اللغة العربية الأدبية إلى الأوكرانية، كما يتم دراسة التركيبات العبارية، ويستند تصنيف ف. ف. فينوغرادوف على ذلك، والذي يمكن استخدامه للتحليل المقارن لأصل الكلمات في الأوكرانية والعربية. من خلال تحديد السمات المشتركة والمميزة، يمكن فهم طبيعة الوحدات اللغوية ودورها في اللغة بشكل أفضل، وتوجد الوحدات اللغوية اللغوية في معظم اللغات وتمنح اللغة تعبيراً ولحناً وجمالاً.

تنتمي العربية إلى عائلة اللغات السامية الحامية، على عكس الأوكرانية التي تنتمي إلى عائلة اللغات الأوروبية. لذلك، قمنا بدراسة أوجه التوافق والتناقض في المقاربات الصياغية لهاتين اللغتين. وبعبارة أخرى، كما نرى، هناك اختلافات وتشابهات بين الوحدات الصياغية في اللغتين العربية والأوكرانية. وذلك لأن علم العبارات اللغوية ظاهرة فريدة في خزانة جميع اللغات، وهي مصدر للمعلومات عن الحياة الروحية والمادية للشعب.

كما يحتوي كتاب الإسلام المقدس، القرآن الكريم، على العديد من التعبيرات التي تجعل النص أكثر عاطفية وأكثر إبداعاً وأعمق في المعنى. وهذه التعابير المتجذرة في الثقافة والتاريخ العربيين، لا تنقل المعنى فحسب، بل تثير أيضاً المشاعر والارتباطات بالعالم العربي.

وتظهر هذه الدراسة أن الأمثال والأقوال المأثورة من بين أمور أخرى أن الأمثال والأقوال المأثورة هي عنصر مهم في اللغة العربية الأدبية، فهي تلعب دوراً مهماً له تأثير كبير على اللغة والثقافة. وقد درسنا تاريخ الأمثال والأقوال المأثورة في العالم العربي.

كما بحثنا أيضاً في أوجه الاختلاف والتشابه بين الأمثال والأقوال المأثورة في الأدب العربي واللغة الأوكرانية. وقد تبين لنا أن هناك عدداً كبيراً من أوجه التشابه والاختلاف بين الأمثال والأقوال في الأدبيات العربية واللغات الأوكرانية. وأهم شيء هو استخدامها بنجاح، لأنها تساعد على فهم ثقافة وتقاليد شعب معين ونقلها للآخرين بشكل أفضل.